

Vergaderjaar 2013–2014

33 750 XIII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken (XIII) voor het jaar 2014

Nr. 129

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 september 2014

Met het oog op de komende vergadering van de IWC (15-18 september in Slovenië) wil ik u informeren over de ontwikkelingen binnen de IWC sinds de laatste jaarvergadering, en over mijn opstelling ten aanzien van de onderwerpen die bij de komende vergadering op de agenda staan. Hiermee geef ik invulling aan de motie Ouwehand (Kamerstuk 21 501-32, nr. 751) en aan mijn toezegging uw Kamer te informeren. Overigens is de frequentie van deze vergaderingen sinds 2012 overgegaan naar eens per twee jaar in plaats van jaarlijks.

Opstelling van Nederland

Het Nederlandse standpunt betreffende de commerciële jacht op walvissen is ongewijzigd: het kabinet vindt dat de commerciële jacht op walvissen moet verdwijnen, inclusief de wetenschappelijke vangsten. In 2011 is de gezamenlijke EU-positie voor de komende drie IWC-vergaderingen (IWC64 t/m 66) in een raadsbesluit vastgelegd. Daarin is opgenomen onder andere dat niet zal worden meegewerkt aan voorstellen die commerciële jacht mogelijk maken en dat de EU tegen de wetenschappelijke walvisjacht is. Verder zijn het vasthouden aan het moratorium, het onder toezicht van de IWC brengen van alle walvisjacht (ook op dolfijnen en andere, kleine walvisachtigen) en het bevorderen van nieuwe beschermingsgerichte maatregelen (zoals het instellen van walvisreservaten) belangrijke punten in de opstelling van de EU. Onder het EU mandaat vallen ook de afspraken die gemaakt worden gemaakt over de beperkte lokale vangsten voor eigen gebruik door inheemse volkeren.

Het kabinet staat geheel achter deze EU-lijn en ik zal mij er krachtig voor blijven inzetten dat de EU binnen deze voorwaarden blijft opereren.

Agenda IWC65

Met betrekking tot de belangrijkste onderwerpen die tijdens IWC65 aan de orde komen informeer u als volgt:

Uitspraak Internationaal Gerechtshof wetenschappelijke walvisvaart Japan

Begin 2014 heeft het Internationaal Gerechtshof in Den Haag bepaald dat de Japanse walvisvaart in haar huidige vorm niet als wetenschappelijk onderzoek kan worden aangemerkt en daarmee in strijd is met het Verdrag tot Regeling van de Walvisvangst (Internationale Walvisvaart Conventie). Australië heeft bij het Hof deze zaak tegen de wetenschappelijke walvisvaart van Japan in de zuidelijke Antarctische wateren aangespannen.

Dit houdt in dat Japan zijn verplichtingen onder de Internationale Walvisvaart Conventie niet is nagekomen. De vergunningen die zijn verleend aan de Japanse walvisvaarders onder het betreffende huidige onderzoeksprogramma (JARPA II) moeten worden ingetrokken. Dit betekent dat er een einde komt aan de walvisvangst door Japanse schepen in de zuidelijke Antarctische wateren onder JARPA II. Japan is nu van plan een nieuw programma te starten dat wel voldoet aan de eisen van de uitspraak van het Hof.

Nieuw Zeeland heeft een resolutie ingediend om de criteria die door het Internationaal Gerechtshof zijn benoemd op te nemen in de procedure voor de evaluatie van de vergunningen voor wetenschappelijk onderzoek die door de IWC zijn uitgegeven. Deze resolutie wordt besproken tijdens IWC65. De uitspraak van het Hof sluit aan bij het Nederlandse standpunt. De Nederlandse regering is dan ook voorstander van het opnemen van de in de uitspraak van het Hof genoemde criteria en argumenten in de richtinggevende procedures van het IWC-verdrag en zet zich, binnen het geldende EU mandaat, daarvoor in tijdens IWC65.

Nederland is tegen het doden van walvissen voor wetenschappelijk onderzoek en zal dit ook inbrengen in de IWC65. Ik ben van mening dat alle noodzakelijke onderzoeksgegevens te verkrijgen zijn via andere methoden, waarbij geen walvissen hoeven te worden gedood. Nederland zal daartoe een financiële bijdrage leveren aan reeds lopend onderzoek naar niet-dodelijke onderzoeksmethoden bij walvissen.

Instelling van een nieuw walvisreservaat in de Zuidelijke Atlantische Oceaan

Dit onderwerp stuitte tijdens IWC63 en IWC64 op bezwaren van de pro-walvisjachtlanden en behaalde daarom tot nu toe onvoldoende stemmen. Nederland is een uitgesproken voorstander van instelling van dit reservaat (en waar mogelijk andere reservaten) en zal dit stevig ondersteunen.

Kleine walvisachtigen

In het kader van de IWC65 en conform mijn toezegging aan de Kamer blijf ik mij inzetten voor een verbreding van werkingssfeer van de IWC naar de kleine walvisachtigen zoals dolfijnen.

Nederland is een groot voorstander van het opnemen van alle kleine walvisachtigen onder een breed mandaat van de IWC (dit zou onderdeel moeten vormen van een algehele hervorming van de IWC op termijn). Hiervoor is informeel overleg en samenwerking met andere landen binnen en buiten de EU nodig. Nederland zal in dit kader tijdens de IWC65

een financiële bijdrage toezeggen aan het IWC-fonds waaruit onderzoek naar de bescherming van kleine walvisachtigen wordt bekostigd.

Vernieuwing quota voor lokale vangsten van inheemse volken in Groenland (autochtone walvisvaart)

Tijdens IWC64 is door Denemarken, namens Groenland, een voorstel ingediend voor een verhoging van de quota ten behoeve van de autochtone walvisvaart. Dat voorstel is door de leden van de IWC, waaronder Nederland, verworpen. De voedselbehoefte van de lokale bevolking van Groenland voor verhoging was onvoldoende onderbouwd. Voor de IWC65 is een aangepast voorstel door Denemarken, namens Groenland, ter bespreking ingediend. Dit voorstel is onderdeel van een pakket van maatregelen gericht op betere regulatie en onderbouwing van de noodzaak van autochtone vangsten. Het wetenschappelijk comité van de IWC heeft aangegeven dat het huidige voorstel van Groenland geen negatieve effecten op de populatie walvissen zal hebben.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
S.A.M. Dijkma